

ویرایش به زبان ساده

فریبا عابدین نژاد

www.ketab.ir

سرشناسه: عابدین نژاد، فریبا، ۱۳۴۸

عنوان و پدید آور: ویرایش به زبان ساده/ عابدین نژاد، فریبا

مشخصات نشر: تهران، فریبا عابدین نژاد، ۱۳۹۳

مشخصات ظاهری: ح. ۸۵، صفحه، ۱۷*۲۳

شابک: ۹۷۷-۶۰۰-۰۴-۱۳۱۲-۵

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: کتابنامه: ص ۷۷۰.

موضوع: ویراستاری - - دستنامه ها

رده بندی کنگره: ۱۳۹۳ ۲و۹ ع ۲N۱۶۲

رده بندی دیسی: ۸۰۸.۰۷

شماره ثبت کتابخانه ملی: ۳۵۷۸۸۶۸

عنوان ویرایش به زبان ساده

مؤلف: فریبا عابدین نژاد

ناشر: فریبا عابدین نژاد

طراح جلد: شوکا امیریازاحم

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: واصف

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۳

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۱۰۰۰۰۰ ریال

شابک ۹۷۷-۶۰۰-۰۴-۱۳۱۲-۵

مقدمه

هر نوشته ای در هر موضوعی، پس از نگارش نیاز به ویرایش دارد. عمل ویرایش هم زمان با نوشتن انجام نمی گیرد، نویسنده پس از اتمام کارش باید چندین بار نوشته خود را بخواند و آن را تصحیح کند. تصحیح نهایی و آماده سازی برای چاپ به عهده ویراستار است؛ اما گاهی فرد می خواهد مقاله یا نوشته ای را منتشر کند و به ویراستار دسترسی ندارد. از این رو یادگیری مباحث ویرایش کمک به درست نوشتن می کند. کتاب حاضر بر طبق سر فصل بخش ویراستاری مقطع کاردانی روابط عمومی نوشته شده است. اما برای همه ی کسانی که کسی بر آن دارند، مفید خواهد بود.

فصل اول کتاب اختصاص به ویرایش ادبی و دستوری دارد. برای ویرایش ادبی باید پشتوانه ی ادبی کافی داشته باشد. در این کتاب به بعضی از مباحث دستور زبان که ارتباط مستقیم با ویرایش دارند، پرداخته شده است؛ اما کسی که نیازمند دانش ویرایش به طور حرفه ای است باید بر دستور زبان تسلط کافی داشته باشد.

فصل دوم درباره ی ویرایش فنی است. نشانه گذاری، املای درست کلمات، تهیه ی نمودار، جدول و نقشه، فهرست علام، پاراگراف بندی، فهرست مندرجات، فهرست تفصیلی، مباحثی هستند که در این بخش به آن ها پرداخته شده است. در بخش سوم کتاب انواع نوشته و تفاوت آن ها بطور اجمالی مرور شده است.

فهرست

صفحه	عنوان
۱	تعریف ویرایش
	بخش اول - ویرایش زبانی و ساختاری
۴	مختصری از دستور زبان فارسی
۵	ساختار جمله (۴)، نقش کلمات در جمله (۵)، نقش های وابسته (۶)، فعل و انواع آن (۷)، زمان فعل (۸)، وجه
۱۲	نقش (۱۲) ساختمان جمله (۱۲)
۱۴	خودهای ساختاری
۱۶	مطابقت (۱۶)، مطابقت صفت و موصوف (۱۴)، جمع در زبان فارسی (۱۵)، کاربرد نادرست «را» (۱۶)
۱۷	کاربرد وجه نفی (۱۷)، فعل معلوم و مجهول (۱۷)، حذف فعل (۱۸)، حروف اضافه ی نامناسب (۱۹)، دوری اجزای
۲۰	فعل از هم (۱۹)، هتک معنی (۲۰)، کاربرد وجه التزامی (۲۰)
۲۱	کاربرد نادرست کلمات
۲۵	تعبیرهای نادرست
۲۶	پیچیدگی جمله
۲۶	تکلف و درازنویسی
۲۷	تاثیر ترجمه و به کار بردن واژه های بیگانه
۲۸	اشکالات منطقی
	بخش دوم - ویرایش فنی
۳۰	ویرایش فنی
۳۰	الف. شیوه ی املا
۳۱	املائی بعضی از واژه ها (۳۰)، روش نوشتن همزه (۳۵)، همزه های دروغین (۳۱)، سیببات برگرفته از
۳۲	عربی (۳۶)، کلمات مرکب (۳۷)، املائی جدید برخی کلمات (۳۸)
۴۹	ب. نوشتن عددها
۵۰	ج. نشانه گذاری
۵۷	د. پاراگراف بندی
۵۷	ه. تهیه پانویس ها
۵۸	و. ضبط اعلام

۵۹	ز. تنظیم جدول
۵۹	ح. تنظیم شکل، نمودار، نقشه
۵۹	ط. فهرست مندرجات، فهرست تفصیلی
۶۰	ی. فهرست منابع
۶۱	علایم مربوط به ویرایش

بخش سوم - زبان نوشته

۶۳	زبان نوشته
۶۸	زبان علم (۶۳)، ادب (۶۳)، زبان محاوره (۶۳)، زبان معیار (۶۴)، زبان شکسته (۶۵)، طنز (۶۷) انتخاب واژه و تزیین

ضمیمه ها

۷۱	نمونه صفحه عنوان
۷۲	نمونه فهرست مندرجات
۷۳	نمونه فهرست تفصیلی
۷۴	نمونه جدول
۷۵	نمونه منابع و مآخذ
۷۶	نمونه متن ویرایش شده
۷۷	منابع و مآخذ

تعریف ویرایش:

ویرایش واژه‌ای از فارسی میانه است که فرهنگستان در برابر کلمه‌ی Editing نهاده است؛ شامل دو بخش وی + راست

وی: به معنای کاری را دوباره انجام دادن.

بن راست: نظم و استواری به چیزی یا کاری بخشیدن.

ویراستن: چیزی را دوباره نظم بخشیدن و بازآراستن.

هر نویسنده‌ای باید از جهات گوناگون محتوا، زبان، آراستگی، نظم، رعایت نشانه‌ها، رعایت نکات دستوری، املا، ویرایش ویرایشی را در نظر بگیرد. ویرایش پس از نگارش انجام می‌گیرد و وقتی نویسنده خلاقانه، چیزی را می‌نویسد، مسائل ویرایشی بی‌اعتناست؛ پس زبردست‌ترین نویسندگان نیز پس از پایان نوشتار، متن را بازبینی می‌کنند. اگر نویسنده‌ای توان ویرایش داشته باشد، می‌تواند ویراستار اثر خود باشد؛ اما بهتر است، حتی نویسندگان توانا آثار خود را به قلم ویراستار دیگری بسپارند.

انواع ویرایش

ویرایش سه شاخه دارد:

الف. ویرایش زبانی و ساختاری. شامل اصلاح خطاهای صرفی، رفع زواید و درازنویسی، اصلاح واژگان و ساختار جملات، تصحیح خطاهای منطقی و رفع کسریها و بیجیدگی بیان.

بیشتر خطاهایی که در نوشتار دیده می‌شوند، ناشی از ناآگاهی زبانی، کم تجربه‌گی و تقلید از الگوهای زبان بیگانه است.

ب. ویرایش فنی. شامل به‌کارگیری قواعد املا، نشانه‌گذاری و پاراگراف بندی، یک دست کردن اصطلاحات، مشخص کردن عناوین، تهیه‌ی فهرست مندرجات، تهیه‌ی فهرست تفصیلی واژه-نامه، تنظیم صفحه‌ی عنوان، تبدیل مقیاس‌ها و... است.